

STANOWISKO

V Zgromadzenia Ogólnego

Związku Powiatów Polskich

Warszawa, 28 lutego 2003 r.

dotyczące samorządu powiatowego na progu II kadencji

Delegaci uczestniczący w V Zgromadzeniu Ogólnym Związku Powiatów Polskich stwierdzają, że wbrew trudnościom wynikającym z niedokończonego procesu decentralizacji zadań i finansów publicznych, samorząd powiatowy odpowiedzialnie realizuje swoje ustawowe obowiązki.

Powiaty, przez cztery lata I kadencji, wykonały ogromną pracę w sferze społeczno-gospodarczej, rozwiązując problemy najistotniejsze dla funkcjonowania wspólnot lokalnych. Mamy świadomość, że tylko konsekwentna realizacja założeń reformy ustrojowej państwa poprzez pełną realizację reformy samorządowej doprowadzi do naprawy istniejącego stanu spraw i finansów publicznych.

Delegaci na V Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich stwierdzają, że niezbędne są następujące działania Parlamentu i Rządu dotyczące realizacji przez samorządy powiatowe zadań w poszczególnych obszarach:

Finanse

- głębokie zaniepokojenie budzi brak ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, mimo że rozpoczęła się już kolejna ich kadencja. Obecny sposób finansowania nie jest akceptowany przez środowiska samorządowe i powinien zostać jak najszybciej zmieniony. Ustawa ta powinna uwzględnić w możliwie największym stopniu postulaty zgłoszone dotychczas przez samorządy gmin, powiatów i województw oraz ich organizacje
- kluczowe zmiany w zasadach finansowania zadań powiatów powinny polegać na decentralizacji finansów publicznych. Szczególnie chodzi tu o zmianę struktury dochodów na korzyść dochodów własnych. Zwiększenie udziału powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych i zapewnienie udziału w podatku dochodowym od osób prawnych i w podatkach pośrednich. Fundamentalnym warunkiem stabilności finansów jednostek samorządu terytorialnego, ich zabezpieczeniem przed nagłym spadkiem dochodów (będących

warunkiem wypełniania ciężących na samorządach zadań publicznych) – jest oparcie systemu dochodów na zróżnicowanych źródłach.

- subwencja drogowa winna być utrzymana, bowiem stanowi stabilne źródło finansowania dróg, które w konsekwencji przesądzają o możliwości aktywizacji gospodarczej powiatów
- konieczna jest zmiana systemu finansowania ochrony i promocji zdrowia.

Powiatowa administracja zespolona

- powrót do pierwotnych założeń - przywrócenie w skład powiatowej administracji zespolonej Inspekcji Sanitarnej oraz Policji i nie wyłączenie z niej Inspekcji Weterynaryjnej.

Edukacja publiczna

- opracowanie jednolitych standardów edukacyjnych
- opracowanie i wdrożenie wieloletniego Narodowego Programu Rozwoju Edukacji w Polsce z wyszczególnieniem zobowiązań państwa i samorządu terytorialnego,
- zapewnienie pełnej wielkości środków finansowych na przekazywanie dotacji dla szkół niepublicznych
- zmiana finansowania szkolnictwa specjalnego tak, aby otrzymywało ono środki w wysokości zgodnej z przyjętymi dla tego szkolnictwa standardami
- przekazanie powiatom szkół prowadzonych przez Ministerstwo Kultury
- dopracowanie i realizowanie systemu wynagradzania, kształcenia i rozwoju zawodowego nauczycieli jako elementu motywującego do podwyższania jakości kształcenia i wychowania

Służba zdrowia

- restrukturyzacja zadłużenia szpitali
- ustawowe umożliwienie dokonywania przekształceń własnościowych oraz komercjalizacji świadczeń w zakresie ochrony zdrowia
- zorganizowanie sieci szpitali z uwzględnieniem potrzeb wszystkich powiatów
- opracowanie standardów usług w ochronie zdrowia
- wyposażenie organów założycielskich placówek publicznej służby zdrowia we właściwe instrumenty służące realizacji polityki zdrowotnej

Administracja samorządowa

- wypracowanie standardów kariery zawodowej w samorządzie
- utworzenie korpusu służby samorządowej na wzór służby cywilnej
- wdrożenie kodeksu etyki pracowników samorządowych i radnych

Pomoc społeczna

- opracowanie standardów powiatowej polityki społecznej i zapewnienie odpowiednich środków na jej realizację
- opracowania jasnych i spójnych przepisów prawnych dotyczących pomocy społecznej w zakresie opieki nad rodziną i dzieckiem,

Przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy

- wypracowanie odpowiednich rozwiązań prawnych i finansowych zmierzających do wyprowadzenia z powiatowych urzędów pracy zadań o charakterze socjalnym, wzmacniając równocześnie funkcje pro zatrudnieniowe
- zwiększenie dostępności i uelastycznienie procedur ubiegania się o środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Drogi powiatowe

- przeznaczenie 35% akcyzy od paliw na drogi w powiatach, miastach na prawach powiatu i województwach
- wprowadzenie mechanizmu wyrównującego dla powiatów, które zarządzają dużą liczbą mostów i przepustów oraz przeprawami promowymi i promowo-mostowymi,
- zmienić sposób naliczania subwencji na drogi powiatowe w obrębie miast (wprowadzić wskaźnik identyczny jak obowiązujący w miastach na prawach powiatu)
- uwzględnić w subwencji drogowej dla powiatów parametr ruchu na przejściach granicznych (parametr taki obowiązuje w stosunku do dróg wojewódzkich, a nie dotyczy odcinków dróg powiatowych prowadzących do przejść granicznych)
- uporządkować klasyfikacje dróg publicznych,

Unia Europejska

- dostosowanie możliwości finansowych powiatów do korzystania ze środków UE

Równocześnie V Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich popiera uchwały, stanowiska i wnioski podejmowane przez Konwenty Powiatów poszczególnych województw, odnoszące się do najważniejszych problemów związanych z działalnością samorządów powiatowych.

V Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich zwraca się do Parlamentu i Rządu RP o przestrzeganie w procesie tworzenia prawa procedur gwarantujących uchwalanie ustaw i wydawanie aktów wykonawczych spójnych

z obowiązującym systemem prawnym, co jest warunkiem koniecznym do prawidłowego funkcjonowania demokratycznego państwa prawa.

V Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich deklaruje jednocześnie pomoc i współpracę w dalszym tworzeniu demokratycznego, zdecentralizowanego ustroju naszego państwa.

Delegaci zgromadzeni na V Zgromadzeniu Ogólnym ZPP zwracają się do wszystkich samorządów powiatowych w Polsce o uczestnictwo w procesie tworzenia państwa obywatelskiego. Niezbędnym jego warunkiem jest aktywne wyjście do obywateli na swoim terenie z rzetelną, pełną informacją o prowadzonych przez samorząd działaniach. Istotą samorządu terytorialnego jest także popieranie inicjatyw obywatelskich, które są przejawem troski o lokalną wspólnotę samorządową i wyrazem aktywności mieszkańców.

Organy samorządowe powinny być zawsze poza wszelkim podejrzeniem. Trzeba zapobiegać wszelkim próbom wykorzystywania pozycji w samorządzie dla własnych interesów. Najlepszym na to sposobem jest przejrzystość procedur i jawność działania. Zakrojone szeroko ustawowe zadania powiatu wymagają od wszystkich radnych oraz pracowników samorządowych, rzetelnej, profesjonalnej, prowadzonej z pełnym oddaniem pracy na rzecz swojej społeczności lokalnej. Działajmy tak na co dzień, wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców i coraz lepiej odpowiadając na wyzwania chwili.

Zbliża się moment przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Musimy sprostać temu wyzwaniu i w pełni wykorzystać otwierającą się szansę. Aby tak się stało konieczne jest przygotowanie samorządów do korzystania ze środków pomocowych, w tym unijnych funduszy strukturalnych i funduszy spójności. Oraz utworzenie ogólnopolskiej sieci powiatowych pełnomocników do spraw integracji europejskiej, którzy staną się regionalnymi liderami naszego uczestnictwa w UE.

Przewodniczący
V Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Antoni Jankowski